

Anvisning om märkning och registrering av får och getter

Innehållsförteckning

1 Allmänt	3
1.1 Definitioner	3
2 Registreringen av aktörer	5
2.1 Aktörens skyldigheter att registrera sig och lämna en anmälan om ändringar	5
3 Identifieringsmärken för får och getter och märkning av får och getter	5
3.1 Identifieringsmärkena	6
3.1.1 Märkningen av får och getter	6
3.2 Beställning av identifieringsmärken.....	7
3.3.1 Ett örönmärke som fallit av.....	8
3.3.2 Ett örönmärke som skadats eller anbringats på fel sätt	8
3.3.3 Sönderrivna örön	9
3.4 Utländska identifieringsmärken	9
3.5 Destruering av identifieringsmärken	9
4 Anmälningar om händelser till får- och getregistret	10
4.1 Anmälningsskanaler.....	10
4.2 Anmälningstiden	11
4.3 Anmälningar och blanketter	11
4.3.2 Utmönstringsanmälan.....	13
4.3.3 Förflyttningsanmälan	15
4.3.4 Köpanmälan	15
4.3.5 Anmälan om upphittat djur	16
4.3.6 Importanmälan	16
4.3.7 Anmälan om användningen	16
4.3.8 Andra aktörers anmälningar	16
4.3.9 Ibruktagande av ett rött temporärt märke.....	16
5 Bokföringen i anläggningen	18
5.1. Förteckningen över lediga EU-signum	18
6 Tillsynen över märkning och registrering.....	19

1 Allmänt

I denna anvisning berättas om de krav på märkning och registrering som lagstiftningen ställer på får- och gethållare och ges praktisk vägledning om hur kraven i fråga iakttas.

Märkningen och registreringen av får och getter bygger på djurhälsolagen (EU) 2016/429. En ny nationell lag om identifiering och registrering av djur (1069/2021) trädde i kraft 1.1.2022. EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen ålägger varje aktör som håller får och getter att märka sina djur och registrera anläggningen där de hålls och lämna information om fåren och getterna som han innehar till får- och getregistret.

Registreringen av får och getter och innehållet i anmälningarna som ska lämnas till registret och tidsfristerna för dem regleras av en förordning (67/2022).

Lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021) reglerar användningen av får- och getregistret och lämnandet av uppgifter ur det.

Mer information och aktuella meddelanden som gäller djurhållare finner du på [Livsmedelsverkets webbplats](https://www.livsmedelsverket.fi/sv/) på adressen www.ruokavirasto.fi/sv/ > Odlare > Djurhållning > Märkning och registrering av djur > Får och getter.

1.1 Definitioner

I denna anvisning avses med

- *får* djur av de arter av hov- och klövdjur som tillhör släktet Ovis samt avkommor av korsningar mellan dessa arter; (inkl. mufflon)
- *get* djur av de arter av hov- och klövdjur som tillhör släktet Capra samt avkommor av korsningar mellan dessa arter; (inkl. dvärgget)
- *aktör* en fysisk eller juridisk person som ansvarar för får och getter permanent eller i en begränsad tid.
- *aktör som håller djur* en aktör som ansvarar för djur och som inte är en djurförmedlare eller livsmedelsföretagare. Han är antingen ägare eller innehavare av djuren.
- *aktör som genomför uppsamling oberoende av en anläggning* sådan aktör, som samlar in får och getter från flera anläggningar än en och innehar dem tills han överlåter dem vidare för vidare uppfödning eller för slakt. Djurförmedlarna omfattas av denna definition.

- *anläggning* en fastighet, byggnad eller vid utedrift en miljö eller plats där får eller getter eller avelsmaterial från sådana hålls på tillfällig eller permanent basis
- *lägenhetssignum* det identifikationsnummer för en gårdsbruksenhet som antecknats i landsbygdsnäringsregistret
- *kundnummer* ett signum som getts åt en kund och som används av de aktörer som inte har ett lägenhetssignum (ersätter ett använt *kundsignum*)
- *djurförmedlarsignum* signum som getts djurförmedlare som registrerats i djurförmedlarregistret
- *identifieringsmärke* officiella identifieringsmärken som godkänts för får och getter. Identifieringsmärken som i Finland är godkända för får och getter är traditionella öronmärken, elektroniska öronmärken, mikrochips (injicerbara transponders) och bolus ruminal-givare. Med dispens från regionförvaltningsverket kan fårs och getters öronmärken också ersättas med en bolus ruminal-givare eller ett chips.
- *EU-signum* en individuell identifieringskod på identifieringsmärken som anbringats på ett får eller en get som består av landskoden (två bokstäver) och fårets eller getens individuella nummer (12 siffror) jämte ett *kontrollnummer* (den enskilda siffra som följer efter EU-signumets officiella del och som beräknas från EU-signumets sifferdel)
- *öronmärke* ett officiellt öronmärke eller ett öronmärkespar som Livsmedelsverket godkänt
- *ersättande märke* ett öronmärke som bär fårets eller getens ursprungliga EU-signum och som används för att ersätta ett öronmärke som skadats, anbringats på fel sätt eller fallit av
- *elektroniskt identifieringsmärke* eller *e-märke* ett elektroniskt öronmärke som innehåller ett chip, men som också kan avläsas visuellt. Ett chip (en injicerbar transponder) eller en bolus ruminal-givare. Det elektroniska identifieringsmärket är frivilligt för får och getter, men obligatoriskt, om djuret förflyttas till en annan medlemsstat
- *temporärt märke* ett öronmärke som är rött till färgen och på vilket märkets kod som i får- och getregistret kopplas till djurets EU-signum är färdigt tryckt
- *Huvudmärke* och *hjälpämärke* ett öronmärke som anbringas på djurets öra och som försetts med djurets individuella EU-signum och, om djurhållaren så önskar, ett eventuellt gårdsspecifikt öronnummer
- *Gammalt EU-märke* ett öronmärke enligt det gamla märkningssystemet.

2 Registreringen av aktörer

2.1 Aktörens skyldigheter att registrera sig och lämna en anmälan om ändringar

Varje aktör som håller ett eller flera får eller en eller flera getter ska registrera den anläggning som är avsedd för hållning av fåren och getterna och lämna en anmälan om den hållning av får och getter som sker i denna innan djurhållningen inleds. Om ändringar sker i uppgifterna, ska en anmälan om dem lämnas inom 30 dygn. Anmälan om ändringar lämnas på samma sätt som registreringen. Om djurhållningsverksamheten avbryts för minst en månads tid, ska en anmälan lämnas om detta. Om att verksamheten återupptas eller helt avslutas ska också lämnas en anmälan.

Registrera sig kan man göra på webben på adressen <https://epr.ruokavirasto.fi>, eller på blanketter till landsbygdsnäringsmyndigheten i den kommun, där djurhållarens gårds driftcentrum eller djurhållarens boplatz ligger.

En [anvisning om djurhållar- och djurhållningsplatsregistret](#) finner du på Livsmedelsverkets webbplats under [Ruokavirasto.fi/sv/](https://www.ruokavirasto.fi/sv/) > Odlare > Djurhållning > Märkning och registrering av djur > Djurhållar- och djurhållningsplatsregistret.

[Registreringsblanketten](#) får du från kommunen eller på internet på adressen: [Ruokavirasto.fi/sv/](https://www.ruokavirasto.fi/sv/) > Om oss > Tjänster > Guider och blanketter > Odlare > Djurhållning > Märkning och registrering av djur.

[Kontaktuppgifterna](#) för den myndighet som svarar för landsbygdsnäringsfrågor i din kommun finner du på Livsmedelsverkets webbplats på adressen [Ruokavirasto.fi/sv/](https://www.ruokavirasto.fi/sv/) > Om oss > Kontaktuppgifter > Leta fram kontaktuppgifter till samarbetsområden, NTM-centraler och leadergrupper (i rullgardinsmenyn "Välj Hemort" i mittfältet).

3 Identifieringsmärken för får och getter och märkning av får och getter

Aktören svarar för att djuren han äger eller innehar märks på korrekt sätt. Varje får och get som fötts efter 1.1.2022 ska märkas med identifieringsmärken som Livsmedelsverket godkänt inom 90 dygn efter födseln eller innan djuret förflyttas bort från sin födelseanläggning. Ett får och en get som fötts före 1.1.2022 ska märkas inom sex månader efter födseln eller innan djuret förflyttas bort från sin födelseanläggning.

Ett omärkt eller bristfälligt märkt djur får inte förflyttas eller överlåtas från en anläggning, tas emot till en anläggning eller tas emot för transport eller levereras till slakt.

En uppsamlare av kadaver kan fortsättningsvis ta emot omärkta kadaver, om de märks enligt uppsamlarens eller destruktionsanläggningens eget system. Om ett djur har ett bristfälligt öronmärke och djuret inte kan identifieras eller djuret inte är infört i får- och getregistret, kan producenten inte få statsstöd för kostnaderna för uppsamling av kadaver. Då måste producenten betala fullt pris för tjänsten.

3.1 Identifieringsmärkena

Får och getter ska märkas med ett av Livsmedelsmärket godkänt öronmärke som anbringas på vardera örat. Det ena öronmärket kan frivilligt ersättas med ett elektroniskt identifieringsmärke; ett elektroniskt öronmärke, ett chip eller en bolus ruminal-givare. Ett djur som införts till Finland från EU-området får behålla sitt ursprungliga identifieringsmärke oberoende av märkningssättet. Ett djur som införts från länder utanför EU ska märkas på nytt, se punkterna 3.4 och 4.3.6.

Ett får och en get kan märkas med ett rött temporärt märke i det ena örat, om djurets egentliga identifieringsmärke fallit av eller blivit oläsligt just före slakt och man inte längre hinner på ett normalt öronmärke för djuret.

EU-signumet på öronmärket bildas av beställningssystemet i samband med beställningen av öronmärket. Landskoden för det finska signumet är FI åtföljt av 12 siffror ur myndighetens löpande EU-signumserie. Efter EU-signumet anges det ensiffriga kontrollnumret åtskilt med ett bindestreck. Kontrollnumret utgör inte en del av det officiella EU-signumet, men det visas i kolumn T i djurförteckningen. Kontrollnumret skrivs också ut på öronmärkena.

3.1.1 Märkningen av får och getter

Identifieringsmärket/identifieringsmärkena anbringas senast vid 90 dygns ålder, men alltid innan ett djur utmönstras eller förflyttas från sin födelseanläggning. Om ett får eller en get förs till en annan medlemsstat, ska ett elektroniskt identifieringsmärke användas som ett av identifieringsmärkena.

För får och getter räcker det med ett enda öronmärke, om djuret är avsett att slaktas innan ett års ålder och det inte flyttas från de anläggningar som födelseanläggningen använder före slakten. Om innehavet av ett får eller en get ändras så att djuret till

exempel säljs eller överlåts till en annan aktör, ska djuret före det märkas också med ett annat identifieringsmärke.

I alla andra situationer märks djuret med två identifieringsmärken. Om ett djur som man planerat slakta hinner fylla ett år (12 mån) innan det slaktas, ska det märkas med också ett annat identifieringsmärke. Vid behov beställs ett annat identifieringsmärke för djuret.

3.2 Beställning av identifieringsmärken

En aktör som håller djur ska se till att det i anläggningen finns tillräckligt med identifieringsmärken för märkning av lamm och killingar. Lediga identifieringsmärken kan beställas i en mängd som motsvarar cirka ett års behov. Identifieringsmärkena är beställarspecifika och sådana kan inte överföras till en annan djurhållare.

3.2.1 Öronmärken

Traditionella och elektroniska öronmärken beställs med hjälp av en applikation, med en blankett eller via telefon hos får- och getregistrets kundtjänst (se punkt 4.1).

Man ska också säkerställa hos leverantören till märkena att öronmärkena passar till tången med vilken märkena anbringas.

3.2.3 Mikrochips (injicerbara transponders)

Mikrochipsen beställs antingen på webben med hjälp av får- och getregistrets märkesbeställningssystem, med en blankett, via telefon från kundtjänsten (se punkt 4.1). Mikrochips kan beställas enbart som ett ledigt identifieringsmärke eller som en kombination av öronmärke och chip.

3.2.4 Bolus ruminal-givare

För bolus ruminal-givare har inte ansökts om ett godkännande från Livsmedelsverket och sådana finns av den orsaken för närvarande inte att få.

3.2.5 Godkända identifieringsmärken

Mer information om godkända identifieringsmärken och leverantörer av sådana finner du på webbplatsen [Ruokavirasto.fi/sv/](https://ruokavirasto.fi/sv/) > Odlare > Djurhållning > Märkning och registrering av djur > Får och getter > Identifierare för får och getter. Webbplatsen

uppdateras allt efter som nya identifieringsmärken godkännts och sådana kan beställas.

Handeln med identifieringsmärken är verksamhet som sker mellan djurhållaren och leverantören. Får- och getregistrets kundtjänst eller Livsmedelsverket svarar inte för reklamationer som hänför sig till verksamheten. Med tanke på uppföljningen av öronmärkenas kvalitet är det ändå önskvärt att Livsmedelsverket eller kundtjänsten informeras om eventuell respons på öronmärkenas kvalitet. Respons kan också lämnas direkt via vår [enkät om respons på öronmärken](#).

3.3.1 Ett öronmärke som fallit av

Ett identifieringsmärke exklusive bolus ruminal-givare som redan en gång anbringats får inte fästas på nytt, utan som ersättare av ett identifieringsmärke som fallit av ska utan dröjsmål beställas ett ersättande märke med djurets eget EU-signum. Lediga identifieringsmärken får i ingen händelse användas som ersättande märken. Då det ersättande märket kommit fram till gården, ska det utan dröjsmål anbringas på det ifrågavarande djurets öra. Avvikande från det ska ett ersättande märke utan dröjsmål anbringas genast då det är möjligt på ett sådant djur, på vilket man skäligen inte kan anbringa ett märke som saknas på gården.

Får och getter kan märkas med ett rött temporärt märke i stället för ett ersättande märke blott och enbart i ett sådant fall, då det ena öronmärket fallit av just före leverans till slakt och man inte längre hinner få ett ersättande märke för djuret.

3.3.2 Ett öronmärke som skadats eller anbringats på fel sätt

Ett identifieringsmärke är skadat, om det rivits sönder eller på något annat sätt har blivit oläsligt. Ett skadat öronmärke ska avlägsnas och ersättas, om djurets EU-signum inte längre är läsligt på öronmärket.

Ett öronmärke är anbringat på fel sätt, om djuret märkts med ett sådant öronmärke som redan tidigare registrerats för ett annat djur. Ett öronmärke är anbringat på fel sätt också om ett öronmärkespar i samband med märkningen går sönder så, att EU-signumet inte längre är läsligt eller om öronmärken med olika EU-signum eller halvkor av öronmärken anbringas på ett djurs öron. Ett öronmärke som anbringats på fel sätt ska avlägsnas och för djuret ska beställas ett ersättande märke med det signum som registrerats för djuret.

3.3.3 Sönderrivna öron

I stället för öronmärken som fallit av ska beställas ersättande märken, även om de inte längre kan anbringas på det ifrågavarande djurets öron på grund av att dessa rivits sönder.

Om ena örat är sönderrivet på ett djur, får djuret säljas för vidare uppfödning till en annan djurhållare. Säljaren ska överlåta öronmärket från det sönderrivna örat med djuret. Ett djur vars bägge öron är sönderrivna är bristfälligt märkt under återstoden av livet och det får inte säljas till ett slakteri eller säljas eller överlåtas för vidare uppfödning till en annan djurhållare. För djurhållaren återstår då i praktiken två alternativ – att slakta djuret för egen användning eller att avliva djuret och transportera kadavret till en destruktionsanläggning (inom uppsamlingsområdet).

Uppsamlingsområdena finner du på Livsmedelsverkets webbplats

[Ruokavirasto.fi/sv/](https://ruokavirasto.fi/sv/) > Odlare > Djurhållning > Döda djur > Produktionsdjur > Idisslare

Ett djur kan också märkas med ett chip, om det inte längre är möjligt att anbringa ett öronmärke på ett sönderrivet öra, men då måste en öronmärke-chipkombination ha beställts för djuret som ett redan ledigt identifieringsmärkespar. Ett chip kan inte beställas som ett ersättande identifieringsmärke.

Om sönderrivna öron utnyttjas som motivering till bristfällig märkning av ett djur, är det skäl att hålla i minnet, att inspektören i en kontrollsituation överväger om grunder för undantaget finns. I slakteriet gör besiktningsveterinären alltid sin egen bedömning av om ett djur är korrekt eller bristfälligt märkt.

3.4 Utländska identifieringsmärken

Får eller getter som införts från andra EU-medlemsländer eller Norge (se punkten 4.3.6 Importanmälan) behåller sina ursprungliga identifieringsmärken. Importerade djur har inte nödvändigtvis något kontrollnummer (T-kolumnen) i registret, eftersom sådana inte används i alla medlemsländer.

De ursprungliga identifieringsmärkena på får och getter som införts från länder utanför EU avlägsnas och ersätts med ett av djurhållarens lediga märken i ankomstanläggningen senast den 20 dagen efter ankomsten till landet. Djurhållaren ska redan innan införseln se till att han har en tillräcklig mängd lediga märken för märkning av de djur som ska införas från länder utanför EU.

3.5 Destruering av identifieringsmärken

Aktörer som håller djur är skyldiga att se till att identifieringsmärken som fallit av, skadats, blivit oläsliga, kasserats eller annars blivit onödiga destrueras så, att det inte längre är möjligt att ta märkena i bruk på nytt. Att en flock säljs till en annan djurhållare ger ingen rätt att överlåta lediga identifieringsmärken med djuren till dessas nya ägare, eftersom märkena kopplats till beställarens signum.

4 Anmälningar om händelser till får- och getregistret

4.1 Anmälningskanaler

Anmälningar om får och getter, såsom händelser som gäller djur som djurhållaren äger eller innehar dvs. lamningar, killningar, utmönstringar, inköp, flyttningar, djur som hittats och djur som importerats lämnas via nedan nämnda anmälningskanaler:

- 1. Livsmedelsverkets får- och getregisterapplikation på adressen:**
<https://elaintietojarjestelma.ruokavirasto.fi/elainas/>
(e-tjänstapplikation för djurhållare, slakterier och djurförmedlare)

Om användarrätter till får- och getregistret kan man ansöka på en blankett som du finner på Livsmedelsverkets webbplats

- Djurhållarnas användarrätter administreras av landsbygdsnäringsmyndigheten i kommunen.
- Slakteriers och förmedlares användarrätter beviljas av Livsmedelsverket.

- 2. Programvaruleverantörers applikationer:**

- NettiKatras (www.proagria.fi). Med applikationen kan man lämna vissa anmälningar, men inte beställningar av identifieringsmärken.
- Nettifarmi (www.nettifarmi.com) är tillgänglig enbart för slakterier.

- 3. Får- och getregistrets kundtjänst:**

Kundtjänsten hjälper om du har problem med registret. Anmälningarna kan också lämnas via kundtjänsten.

- tfn 0295 205 302 (öppet vardagar 8.15-16.00)
- postadress: Får- och getregistret, Livsmedelsverket, Mustialagatan 3, 00790 HELSINGFORS
- e-post: lammavuohirekisteri@ruokavirasto.fi

Djurhållare ska lämna anmälningar om händelser som gäller djur som de äger eller innehar dvs. lamningar, killningar, utmönstringar, inköp, flyttningar, djur som hittats och djur som importerats via ovan nämnda anmälningskanaler.

Om någon annan kanal än får- och getregistrets e-tjänst används som anmälningskanal, ska säkerställas hos får- och getregistret att anmälningarna kommit fram.

4.2 Anmälningstiden

Anmälan ska lämnas senast den sjunde (7) dagen efter händelsen. Ett undantag till detta är anmälan om födda individer (anmälan om moderns lamnings eller killning), med vilken man anmäler med vilket EU-signum avkommorna registreras och märks. Djuret ska registreras senast vid sex månaders ålder (182,5 dygn), men om djuret förflyttas från sin födelseanläggning före denna ålder eller om ändringar sker i innehavet av djuret, ska djurets registreras och märkas före förflyttningen.

Antalet dröjsmålsdagar börjar räknas dagen efter händelsen. Blanketten ska vara framme hos kundtjänsten inom utsatt tid. Vi rekommenderar att anmälningar helst lämnas via webbapplikationen så att uppgifterna genast uppdateras i registret. Då anmälningar lämnas på en blankett är det skäl att hålla i minnet att postgången och införandet av uppgifterna kan ta flera dagar. För att djurförteckningen som skrivs ut ur registret ska hållas uppdaterad är det önskvärt att lamm och killningar registreras i god tid före ett halvt års ålder.

4.3 Anmälningar och blanketter

Djurhållare ska lämna anmälningar om händelser som gäller djur som de äger eller innehar dvs. utmönstringar, inköp, flyttningar, djur som hittats och djur som importerats till får- och getregistret via nedan nämnda anmälningskanaler inom sju (7) dygn efter händelsen. Anmälningar om lamningar och killningar (anmälningar om lams och killningars födelse) ska lämnas inom 90 dagar från födseln eller tidigare än så, om djuret flyttas bort från sin födelseanläggning.

Anmälningstiden börjar räknas dagen efter händelsen. Om anmälan lämnas på en blankett, ska beaktas att blanketten ska vara framme hos kundtjänsten inom utsatt tid. Ankomstdatumet stämplas på blanketten. Då anmälingen lämnas på en blankett är det skäl att hålla i minnet att det kan ta tid innan uppgifterna visas i registret (postgången och införandet).

Som bilaga till blanketten följer ifyllningsanvisningar och förklaringar till uppgifterna som krävs. Tillgängliga anmälningar är anmälan om lamning, killning, förflyttning,

utmönstring, upphittat djur och importerat djur. För slakterier och djurförmedlare finns också blanketter för anmälan om slakt och förmedling.

Blanketterna kan skrivas ut på Livsmedelsverkets webbplats: [Ruokavirasto.fi/sv/](https://ruokavirasto.fi/sv/) > [Om oss](#) > [Tjänster](#) > [Guider och blanketter](#) > [Odlare](#) > [Djurhållning](#) > [Märkning och registrering av djur](#).

4.3.1 Lammings-/killningsanmälan

Lamm och killingar registreras som födda med en anmälan om moderns lamning/killning. Identifieringsmärkena ska anbringas och lamnings/killningsanmälan lämnas senast vid 90 dagars ålder. I samband med lamning/killningsanmälan anges vilket EU-signum i förteckningen över lediga signum som används eller använts för var och en avkomman. Om ett lamm eller en killning förflyttas eller utmönstras från sin födelseanläggning före 90 dagars ålder, ska djuret vara korrekt registrerat och öronmärkt innan det lämnar anläggningen.

Om man redan har hunnit registrera ett lamm eller en killning med ett visst ledigt signum och djuret dör inom 90 dagar efter födseln, ska en normal utmönstringsanmälan med angivet utmönstringssätt lämnas om djuret och identifieringsmärkena som reserverats för djuret ska då ovillkorligen destrueras, även om de ännu inte anbringats på djurets öron.

I lamnings/killningsanmälan ska också anges (antalet) dödfödda djur och sådana djur, som fötts levande, men som dött innan en födelseanmälan dvs. moderns lamnings/killningsanmälan lämnats om dem.

För att ett lams eller en killings födelsehändelse ska kunna registreras, måste djurhållaren ange följande uppgifter:

- lägenhetssignumet eller kundnumret
- anläggningssignumet
- EU-signumet
- födelsedatumet
- könet
- rasen
- användningsändamålet
- moderns EU-signum, om embryon anges såväl surrogatmoderns som den genetiska moderns EU-signum

Frivilliga uppgifter:

- faderns EU-signum eller ras och stamboksnummer

- namnet
- öronnumret

4.3.2 Utmönstringsanmälan

På utmönstringsanmälningsblanketten lämnas en anmälan om att ett djur utmönstrats hos djurhållaren. Djuret säljs antingen för vidare uppfödning eller för slakt, djuret slaktas hemma, djuret dör eller djuret avlivas i sin anläggning eller djuret har försvunnit. Utförslar till utlandet anges också med denna anmälan.

Ett djur anges som avlivat då det avlivas på gården och kroppen inte används till livsmedel. Då ska också destruktions sättet anges. Djur som försvinner till exempel från betet på grund av att de tagits av rovdjur, anges med utmönstrings sättet "försvunnit". Då ett djur levereras till slakt och köttet från djuret sänds tillbaka till djurhållaren, är utmönstrings sättet "sålt till slakt". Då ett djur slaktas "för eget bruk" av djurhållaren eller av en ambulerande slaktare, är utmönstrings sättet "slaktat på gården". Med slakt på gården avses att djuret slaktas i den anläggning där det hållits. Får och getter får slaktas på en produktionsgård för användning som livsmedel i djurhållarens eget hushåll utan att köttet genomgått köttbesiktning. Kött från ett djur som slaktats hemma får inte levereras till försäljning eller överlåtas till någon utanför det egna hushållet.

I utmönstringsanmälan lönar det sig att utöver EU-signumet och datumet också ange klockslaget i sådana fall, då flera anmälningar om djuret lämnas med ett och samma datum och anmälningarna ska fås i rätt ordningsföljd i systemet. Då ett djur säljs för vidare uppfödning till en annan djurhållare, ska köparens lägenhets- och kundsignum, som varje registrerad djurhållare ska ha, anges i utmönstringsanmälan. Då ett djur säljs för vidare uppfödning till en förmedlare, ska förmedlarsignumet anges i utmönstringsanmälan. En förteckning över förmedlarnas och slakteriernas signum finner du på Livsmedelsverkets [webbplats webbplats Ruokavirasto.fi/sv/ > Odlare > Djurhållning > Märkning och registrering av djur > Får och getter > Slakterier och förmedlare](https://www.ruokavirasto.fi/sv/>Odlare>Djurhallning>Markning_och_registrering_av_djur>Får_och_getter>Slakterier_och_for_medlare) (förteckningen i sidbalken till höger) och den kan också kontrolleras hos får- och getregistrets kundtjänst.

Får och getter omfattas i regel av kadaveruppsamlingen. I uppsamlingsområdet ingår inte de områden som klassificerats som avlägsna och som har låg djurtäthet och som är mycket svårtillgängliga. Till dem räknas Åland, Lappland, en stor del av öarna i Saimen och följande kommuner: Kuusamo, Taivalkoski, Hyrynsalmi, Kuhmo, Suomussalmi, Ristijärvi, Puolanka, Pudasjärvi och Ii.

Lagen om animaliska biprodukter (517/2015) och jord- och skogsbruksministeriets förordning (1192/2011) reglerar destruktions sättet av slaktbiprodukter från får och

getter. Slaktavfall får inte längre grävas ned inom uppsamlingsområdet, utan det ska levereras till en bearbetningsanläggning.

Destruktionssättet ska anges också för självdöda djur. Ett djur som dött utanför uppsamlingsområdet kan grävas ned av den anläggning där djuret hållits. Nedgrävningen ska ske enligt anvisningarna som getts om nedgrävning och djurhållaren ska föra bok över djuren han grävt ned. [Mer information på Livsmedelsverkets webbplats Ruokavirasto.fi/sv/ > Odlare > Djurhållning > Döda djur > Nedgrävning.](#) I sjukdomsfall ska aktören utan dröjsmål informera regionförvaltningsverket om nedgrävningen av biprodukter innan de grävs ned. Kadaver av får eller getter äldre än 12 mån får inte föras till en kadaverplats, även om djurhållaren har en sådan i användning.

Om djurets dödsorsak är oklar, ska man kontakta den kommunala veterinären som säkerställer att dödsorsaken inte är en djursjukdom som ska bekämpas. Den kommunala veterinären tar då hand om den provtagning som krävs och sänder proven till Livsmedelsverkets för analys.

Uppgifter som ska anges i utmönstringsanmälan:

- lägenhetssignumet och kundsignumet
- den avsändande anläggningens signum
- djurets EU-signum
- avsändningsdatumet
- utmönstringssättet
 - till slakteri för slakt
 - försäljning till en djurhållare för vidare uppfödning
 - slaktat på gården, då ett djur slaktas på gården av en djurhållare eller ambuleringsslaktare. Kött från ett djur som slaktats hemma får inte levereras till försäljning eller överlåtas till någon utanför det egna hushållet
 - dött
 - försvunnit (såsom djur som försvinner från betet på grund av att de tagits av rovdjur)
 - export: försäljning till utlandet
 - avlivats: djuret avlivas på gården och kroppen från djuret används inte som livsmedel
- destruktionssättet (nedgrävning, förbränning, kadaver under 2 mån, bearbetningsanläggning eller kadaveruppsamling) om fåret eller geten har dött eller avlivats
- nästa innehavares signum (lägenhet, kund eller djurförmedlarsignum), om djuret säljs för vidare uppfödning eller slakt.

4.3.3 Förflyttningsanmälan

I en förflyttningshändelse förblir djuret i samma djurhållares ägo eller innehav, men anläggningen ändras. Som förflyttning betraktas till exempel att djur förs till en lantbruksutställning eller något annat liknande evenemang, till en annan anläggning eller till en annan djurhållares besättning i betäckningssyfte.

Uppgifter som ska anges:

- lägenhetssignumet och kundsignumet
- EU-signumet
- den avsändande anläggningens anläggningssignum
- avsändningsdatumet och -klockslaget *
- färdens avslutningsdatum och -klockslag. Datumet behöver inte märkas ut på blanketten, om det är det samma som avsändningsdatumet.
- den mottagande anläggningens anläggningssignum

* Klockslagen ska anges i förflyttningsanmälan, om djuret har flera ankomster (förflyttningar och/eller köp) under en och samma dag på flera olika ställen i samma eller olika ägares besittning. Med hjälp av klockslagen får man djurets vistelseplatser i logisk ordning.

4.3.4 Köpanmälan

I köpanmälan anges djurets EU-signum, ankomstanläggningen, händelsens datum, säljarens signum och djurets användningsändamål. Ett köpt djur ska vara korrekt märkt och registrerat före köpet.

Uppgifter som ska anges:

- lägenhetssignumet och kundsignumet
- ankomstanläggningens signum
- det köpta djurets signum
- användningsändamålet
- ankomstdatumet
- den föregående innehavarens signum (lägenhet, kund eller djurförmedlarsignum)

4.3.5 Anmälan om upphittat djur

Med anmälan om upphittat djur återinförs ett djur som anmälts som försvunnet i aktörens djurförteckning. En anmälan om upphittat djur kan lämnas endast av får- och getregistrets kundtjänst.

4.3.6 Importanmälan

En importanmälan lämnas då ett djur införs till Finland från utlandet. Norge och Schweiz är EES-länder som jämställs med handel på EU:s inre marknad. Djur som införs från Norge och Schweiz märks inte på nytt, utan de kvarhåller sina egna ursprungliga märkningar på samma sätt som djur som införs från medlemsländer i EU. Se punkt 3.4.

Om importkraven för får och getter finner du mer information på Livsmedelsverkets webbplats [Ruokavirasto.fi/sv/ > Företag > Import och export](https://ruokavirasto.fi/sv/>F%C3%B6retag>Import%20och%20export).

4.3.7 Anmälan om användningen

De innehavarspecifika uppgifterna om ett djur kan ändras med en anmälan om användningen. Uppgifter som kan omarbetas är djurets namn, öronnummer och användningsändamål. Man kan omarbeta användningsuppgifterna om flera djur med en och samma anmälan. För anmälan om användningsuppgifter finns ingen blankett, men man kan lämna en sådan anmälan genom att ringa upp kundtjänsten.

4.3.8 Andra aktörers anmälningar

Andra anmälningar som kan lämnas till registret är destruktionsanmälan, slaktanmälan och förmedlingsanmälan. En destruktionsanläggning lämnar destruktionsanmälningar om kroppar från får och getter. Slakterier och förmedlare lämnar slakt- och förmedlingsanmälningar om djur som man slaktat och förmedlat.

På fliken ”slakthändelser” i får- och getregisterapplikationens avsnitt ”händelser” kan en djurhållare se de väsentligaste uppgifterna, såsom slaktvikten och slaktdatomet, om sina egna djur i slaktanmälningar som slakterier lämnat.

4.3.9 Ibruktagande av ett rött temporärt märke

Till får- och getregistret ska lämnas en anmälan om ibruktagandet av märket:

- lägenhetssignumet och kundsignumet
- EU-signumet för det djur som erhållit märket
- datomet för ibruktagandet

- det temporära märkets nummer

Tabell 1. Koder som används i anmälningar

Kön	Ras	Användning	Djurart	Utmönstringssätt	Destruktionssätt
0 Hanne	01 Får/get av finsk ras, dvärgget	1 Mjolkproduktion	20 Får	1 Sålt för slakt	0 Nedgrävning
1 Hona	02 Kajanalandsfår	3 Köttproduktion	30 Get	2 Sålt för vidare uppfödning	1 Förbränning
	03 Texel	4 Förädling eller avel	31 Dvärgget	3 Slaktat på gården	5 Kadaver
	04 Rygja	5 Försöksdjur		4 Dött på gården	3 Bearbetningsanläggning
	05 Oxford Down	6 Produktion av ull		5 Försvunnit	4 Kadaveruppsamling
	06 Dorset	7 Pälsproduktion		6 Exporterats	
	07 Ålandsfår	8 Sällskapsdjur/hobby		8 Avlivats på gården	
	08 Shropshire	9 Annan användning			
	09 Svenskt pälsfår				
	10 Dala				
	11 Steiger				
	12 Ostfrisisk				
	13 Mufflon				
	14 Leicester				
	15 Merino				
	16 Suffolk				
	17 Olde English Babydoll Sheep				
	97 Okänd				
	98 Korsning				
	99 Annan				

5 Bokföringen i anläggningen

Aktören ska föra uppdaterad, anläggningsspecifik bok. Skyldigheten är den samma som den tidigare djurhållningsplats-specifika djurförteckningen.

Bokföringsskyldigheten har något ändrats till innehållet, men tidsfristerna är de samma som tidigare också. Att den anläggningsspecifika bokföringen är uppdaterad kontrolleras i samband med tillsynsbesöken.

Om en aktör anmäler motsvarande uppgifter till registret inom den tid som utsatts för registeranmälningar, behöver han inte föra någon separat bok över anmälda händelser.

Om anläggningens bokföring upprätthålls i en version utanför registret, ska händelserna antecknas i en elektronisk bokföring eller en bokföring på papper senast den tredje (3) dagen efter händelsen.

I bokföringen i en anläggning ingår i kraven i artikel 102 i djurhälsolagen också sådana saker, som inte kan införas i får och getregistret så över dem måste föras separat bok.

Bokföringen i en anläggning utanför får- och getregistret ska bevaras i tre kalenderårs tid efter utgången av det år då en märkning om ett djur senast infördes i bokföringen.

Bokföringen i en anläggning ska helst följa Livsmedelsverkets förlaga. Bokföringen kan också vara fritt formulerad, men den ska alltid inbegripa följande uppgifter:

- lägenhets- eller kundsignumet
- anläggningssignumet
- det elektroniska identifieringsmärkets typ och placering
- EU-signumet
- födelsedatumet
- födelsegården
- ankomstdatumet och -sättet
- den föregående aktören och den föregående anläggningen
- utmönstringsdatumet och -sättet
- nästa aktör och nästa anläggning

5.1. Förteckningen över lediga EU-signum

Då lediga identifieringsmärken beställs levereras ingen förteckning över EU-signum med dem, om man inte separat valt det då beställningen lämnades eller märkt ut det på blanketten, om beställningen lämnats på en blankett till kundtjänsten. Om en

djurförteckning hålls i elektroniskt format, behöver fåren och getterna inte införas i förteckningen över lediga märken. Om djurförteckningen upprätthålls i pappersversion, ska händelserna antecknas i djurförteckningen på papper senast den tredje (3) dagen efter händelsen.

6 Tillsynen över märkning och registrering

Tillsynen är huvudsakligen kontroll som utförs på ort och ställe, där registreringen av anläggningen där fåren och getterna hålls och djurhållningen som kopplats till denna, märkningen och registreringen av fåren och/eller getterna, anmälningarna om händelser till registret och anläggningsspecifika bokföringen kontrolleras.

Försummelse av lagstiftningen om märkning och registrering kan medföra administrativa påföljder för djurhållaren. Missförhållanden som uppdagats under kontrollen förutsätts åtgärdas till den nivå som lagstiftningen kräver.

I lindriga fall kan man överväga en uppmaning. Tvångsmedel som avses i lagen om identifiering och registrering av djur är föreläggande om att avhjälpa ett missförhållande och förbud att förflytta djur. Föreläggandet kan förenas med vite och hot om tvångsutförande. På uppdagade försummelse kan också påföras en påföljdsavgift. Om ett får eller en get inte kan identifieras kan regionförvaltningsverket bestämma att djuret ska avlivas.

Ett förbud mot förflyttning är en säkringsåtgärd som tillgrips för att förhindra att ett sådant djur, som man inte kan försäkra sig om att det är identifierbarhet och/eller spårbart, kommer ut i livsmedelskedjan eller kan orsaka en risk att djursjukdomar sprids.

Om det konstateras att ett brott mot lagen om identifiering och märkning av djur har begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet, kan böter utdömas för brott mot lagen. Djurhållare som ansöker om jordbruksstöd och som försummar bestämmelserna kan också meddelas nedsättningar av jordbruksstöden via tvärvillkoren som anknyter till systemen för odlarstöd.

Om påföljder som inriktar sig på jordbruksstöd beslutar inspektörer på NTM-centralerna (djurstödsystemen och tvärvillkoren). Om tillsynen över olika stödsystem och påföljderna som hänför sig till dem har berättats mer i ansökningsanvisningarna och tillsynsanvisningarna för varje enskilt stödsystem.